

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Zugposta.

Nem szóltunk volna az u. n. Lloyd Express Nagyváradon telepezett ügyéhez, ha más oldalról nem viszik a közönség bírálata elé azt a kérdést, mely tisztán bírói megítélés alá tartozik. Hatósági elbírálás alatt álló ügyekről nem kívánunk véleményt nyilvánítani. Ha azonban más vezércikkek és más újságcikkek is igyekeznek a mellett támasztani hangulatot, hogy a Lloyd Express név alatt ismeretes üzelmeket üldözni nem szabad, akkor szükséges a közönséget a való tényállásról és az ügy helyes jogi elbírálásáról felvilágosítani.

Miről van szó?

A Lloyd Express című vállalat összedite mindennap tagjaitól a különféle postaküldeményeket s azokat együtt továbbítva, a rendeltetési helyen ismét saját embereivel vitette szét. «Megtakarított» részükre egy csomó postaköltséget, a mennyiben a leveleket együttesen, egy csomagban továbbította. Nagy levelezéssel bíró cégek így sok postaköltségtől kíméltettek meg annak dacára, hogy a Lloyd Express emberei sem dolgoztak ingyen s a vállalat is nyereség céljából alakult. A vállalat nyeresége, az üzemi költségek s a mindennapos postai együt-

tes csomagszállítás költségei azonban még mindig sokkal kevesebbet tettek ki, mint ha minden cég külön küldte volna leveleit és más postai küldeményeit. Az a kérdés, jogos uton szerezték-e maguknak az illető cégek ezt a nem megvetendő hasznot?

A posta Magyarországon és a világ minden művelt államában: kizárólagos állami üzem, ha úgy tetszik: monopólium. A monopóliumoknak azonban ama fajtájába tartozik a postajog, amelyeknek az állam által való kizárólagos üzemben tartása első sorban nem az államnak, hanem a polgároknak érdeke, tehát közérdek. Tény az, hogy az államnak valamely — éppen nem nagy — jövedelme van a postából. De mi az ahhoz a végtelen előnyhöz képest, mely az államilag kezelt posta feltétlen megbízhatóságából az összes polgárokra származik?! Ma már óriási apparátus a magyar királyi posta, kitűnő szervezettel, világszerte elismert lelkiismeretes alkalmazottakkal. Valóságos véredényei a postajáratok az egész magyar közéletnek, iparnak, kereskedelemnek. A magyar állam mai fejlettsége a magyar királyi posta mai magas színvonala nélkül el sem képzelhető.

A fejlettségnek erre a magas színvonalára azonban csak az a posta emel-

kedhetik, a mely kizárólagos állami üzemet képez. Ezért hozta be minden művelt állam a postaregálét, melynek értelmében a küldemények postai továbbítása kizárólagos állami jogok tartatik fenn. Épp olyan monopólium, mint a dohány-elárusítás; a ki egyiket vagy másikat ravaszul kijátszani törekszik: jövedéki kihágást kövel el, csempészkedik, büntetendő.

A Lloyd Express eljárása a postaregále egyenes kijátszását célozta, mert postai küldeményeket üzletszerűen továbbított. Igaz, hogy a továbbítás folyamatának egy részénél a Lloyd Express az állami postát is igénybe vette; de ez az igénybevétel nem zárja ki a jövedéki kihágás fennforgását. Először is: a postai szolgálat nemcsak a vasuton áll fenn s nem csak a vasuti továbbításban merül ki. A posta joga a kézbesítés is — ezt pedig a Lloyd Express nem volt jogosítva lefoglalni magának. Másodszor: minden postai küldeménynek megvan a maga tarifája s a tarifa megrövidítés büntetés alá esik. Ha a két filléres újságba levelet csempészek: bírságot fizetnek. A postán nem szabad valótlanságokkal operálni. A nyomtatvány nem levél, a levél nem utalvány és így tovább Lloyd Expresszék eljárása épp olyan tarifameg-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Megnyugvás.

Irla: M. Wighel.

A fiatal nő befejezte paraszait; feltárta szívét minden keservét, csalódását, elbeszélte mindazt, amivel az életben eddig kemény küzdelmet kellett folytatnia.

— Ugy-ugy — gyermekem, — mondta az ágyban fekvő, megbénult beteg. Azután csend lett a szobában és a félig nyitott ablakon beönlött a kábitó, tavaszi illat.

— Nénikém! Hát mért nem beszélsz tovább? — kérdezte fuldokolva és zokogva a fiatal nő. Hát nincs számomra vigasz? Es patatokban önlöttek könyei.

— Jer közelébb, te kedves, ostoba kis gyermek! Nyujtsd ide kezedet... és csókolj meg! Nem szabad mindjárt annyira elcsüggedni. Igazítsd meg a párnámat... egy kicsit magasabbra... így... köszönöm. Hozd közelebb az ibolyákat, hogy jobban láthassam... még közelebb, édesem!

A béna nő kezébe vette az ibolyacsokrot, megszagolta, azután visszatéve így szólt:

— Új ide nyugodtan mellettem és ne bámulj olyan vigasztalanul a levegőbe! Így...

Most visszaálmodom a múltat, mikor még rövid gyermekruháskádban hozzám jöttél; emlékszel még?

És gyöngéden megcirógatta a fiatal, szép nő bársonypuha kezét.

— Emlékszem! — mondta az ifjabbik. — A bánatból minden korra jut valami. Csakhogy gyermekkorban könnyebben vesszük, míg most... most...

Nyugodt mosoly vonult végig a beteg arcán, mely átszellemülve, kimondhatatlan kedves kifejezést öltött.

— Mért mosolyogsz most, nénikém? Mikor mint kis gyermek hozzád menekültem bánatos panaszommal, akkor is éppen így mosolyogtál. Pedig most sokkal komolyabb dologról van szó.

— No, ne berzenkedjél, édesem! Nézz rám nyájasan, — így szólt, mialatt olyan szeretettel legeltette szemét a fiatal asszonyon, hogy annak ujjai akaratlanul szorosabbra fűződtek a beteg kezéhez.

— Hallgass reám! Mikor a szavadat hallom, néha azt hiszem, hogy ti egészséges emberek, akik szabadon járhattok, kelhettek, olyanok vagytok, mint a gyerekek, akiknek tulsok játékszerük van, egyiktől a másikhoz szaladgálnak és az egyiket eldobják, hogy a másikat felkaphassák. Ilyen játékot folytattok

ti az étellel és mindazzal, amit az élet nyújtani képes.

— Ezt csak azért hiszed, mert itt fekszel és...

— Mert itt fekszem, megöregedtem és mozdulni se tudok; ezt akartad mondani, ugye?

— Nem, nem, nem akartalak bántani! — mondta a fiatal nő, közvetlen, meleg őszinteséggel.

— Tudom én, mit akartál mondani. Amit sohase birtunk, annak hiányát nem is érezzük, igaz-e? A boldogságot, a bánatot saját tapasztalatunkból sohase ismerhetjük? Hogy érthetném én hát egy fiatal lélek panaszos szavait? Ugy-e, ezt akartad mondani?

A fiatal nő helyeslőleg intett.

És ismét átvonult arcán az a kedves, sugárzó mosoly, mely megnyugvást árasztott mindenre, ami közelébe jutott.

— Lásd, gyermekem, én is voltam valamikor ilyen fiatal, persze az már régen volt. Magam is csak homályosan emlékszem már és néha úgy képzelem, mintha az egész ifjúságom csak álom lett volna és most már csak a valóságot keresném; úgy érzem, mintha egy rég eltűnt verőfényes, illatos tájra tekintenék vissza. Igen fiatal voltam addig, míg a betegség le nem sújtott!

Gyászkalapokat

gyorsan és olcsó árért lehet kapni, ugyszintén állandó nagy választék van bécsi és párisi modellekben legdivatosabb negligés kalapokban, ernyőkben, harisnyák és keztyűkben. Ugyanott kalapdiszítések és alakítások, valamint ernyők huzása és javítása eivalja.

Ujhelyi Róza

női kalapüzletében Nagyvárad
 Rákóczi-ut. Telefon 130.

rövidítés, mint a levélnek hirlapba csempeszése. Mindenféle, össze nem tartozó, feladó és címzett szerint is különböző, különfajta küldeményeket olcsó csomagtarifával szállítottak. Ez egyszerű jövedéki kihágás és ha a dohánycsempészetet büntetik, a postaregále kijátszását százszor inkább büntetni kell.

Felhozzák a kereskedők sanyaru helyzetét, a kik így akarnak segíteni magukon. Lárifári. A kihágás: kihágás. Ilyen uton senki sem »segíthet» magán. Azután úgy vesszük észre, hogy Lloyd Expressék nemes szíve csak a leggazdagabb cégek nyomorát kívánta a postabélyegen megspórolt összeggel enyhíteni. Kis ember ebbe a vállalatba be sem léphetett; ez csak nagy postaforgalom, tehát nagy üzlet mellett fizette ki magát. Arra való-e a posta, hogy a szegény ember teljes portót fizessen, a dúsgazdag cégek pedig kibujjanak alóla? Holott a nagy cégek aránytalanul inkább élvezik az állami postamonopólium minden előnyeit?

Legyünk csak igazságosak. Ha 20 grammnál súlyosabb levélre 10 filléres bélyeget ragasztok, fizetem a büntetést, mert ki akartam játszani a postát, ha kicsinyben is. Hat még a ki nagyban játssza ki?!

Hamis jelszavak ne tévesszenek meg senkit. A magyar posta jó hírű, biztonsa: államunk egyik erőssége, büszkesége. Ezt megkárosítani nem szabad, még ha az egész Lipótváros benne van is a Lloyd Expressben. Elvégre az országnak jó posta kell, nem Lloyd Expressféle zugpostások.

*

Elhallgatott. A fiatal nő torró, élettelen, gömbölyű ujjával gyengéden cirógatta a beteg nő kizsárt, fonnyadt kezét.

— Rám jött a betegség, levert megöregített, — mondta a beteg, mialatt emlékeit álomszerűen a multba visszavezette. — Rám tört a betegség lassan, lassan, észrevétlenül, mint az orgyilkos. Senki se tudta, honnan, mikor és miért jött rám. Nehéz, borús napok súlyosodtak rám!

— És mégis, hogyan lettél ilyen . . . ilyen . . . ?

— Milyen?

— Ilyen nyugodt és elégedett, hogy mikor melletted ülök, eloszlik lelkem sötétsége és minden derűs, világos lesz bensőmben?

— Látod gyermekem, volt idő, mikor én is remegtem, nem a haláltól . . . mert az csak megváltás, ha életünk szürkén és ridegen folyik. De mikor benuulásom mindinkább terjedt és attól tartottam, hogy karjaimat és kezeimet sem használhatom többé és itt feküdtem, mint a tehetetlen gyermek, megtanultam mindent az agyammal végezni és megtanultam, mit jelent a kínos kétségbeesés.

— Nem, ne mond tovább, te édes, kedves szenvedő!

— Látod, már ismét megnyugodtam: a mult gyászos, sötét emléke már elvonult látókörömből. Mikor meggyőződtem, hogy karjai-

Wekerle Budapesten. *Wekerle* Sándor miniszterelnök tegnap reggel Budapestre érkezett. Dél előtt 11 órakor a belügyminiszteriumban fölkereste gróf *Hadik* János államtitkárt — aki most gróf *Andrássy* Gyula belügyminisztert helyettesíti — s két óra hosszáig tanácskozott vele.

Városi közügyek.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését. Amolyan nyári ülés volt, alig tartott egy fél óráig.

A főispán és polgármester távollétében *Bordé* Ferenc főjegyző elnökölt; jelen voltak: *Vasady* Lajos kir. tanfelügyelő, dr *Baróthy* Pál kir. ügyész, *Major* Lajos kir. pénzügyi helyettes, *May* Sándor kir. főmérnök, dr *Mayer* László tb. v. főorvos, *Mezey* Mihály, dr *Döri* István v. alügyész, dr *Berkovits* Ferencz, *Sulyok* István, dr *Hoványi* Géza, *Kanta* Jenő kir. főállatorvos, *Juricskay* Barna előadó.

Az ülés elején a polgármester helyettes havi jelentését olvasták fel, amelyből közöljük az alábbi érdekesebb adatokat:

A közegészségügyi állapot július hónapban minden tekintetben jó volt, mert több volt a születés, mint a halálozás s mert a fertőző betegségek is csak szórványosan mutatkoztak. Így: a kanyaró 3, a roncsló toroklob 4 esetben, halálozás nélkül, a hasi hagymáz 10 esetben, 2 halálozással jelentkezett, a vörheny egészen megszűnt. Legtöbb betegülést az emésztőszervek hurutos bántalmi okozták, amint ez a nyári időszakban rendszerint történni szokott.

A gyermekkorházban július hó folyamán 76 fekvő és 398 bejáró. A Szent László-járókorházban pedig 15 beteg gyógykezeltetett.

Július hóban született 81 fiú, 83 leány, összesen 164 gyermek.

Elhalt 74 fi, és 75 nő, összesen 149 egyén, a szaporodás tehát 15. Városrészenként elhalt: Ujvároson 31, Olasziban 22, Váralja Velence és Csillagvároson 27, a kórházakban 69.

Hét éven aluli gyermek 65 halt el. Szegény beteg 407 gyógykezelte az orsz. betegápolási alap terhére.

A közbiztonsági állapot kielégítő volt. Lopás 99, csalás 10, sikkasztás 12, jogtalan elcsátás 3, hamispénz forgalomba hozatala 3, ingó vagyon rongálása 12, testisértés 34, kerítés büntette 1, hatóság elleni erőszak 2, magánlak sértés 2 esetben volt bejelentve.

A nyomozás 145 esetben sikeres, 34 esetben sikertelen volt.

Letartóztatva volt 119 egyén, ezek közül eltilontoltatott 104. Kihágási feljelentés 260 esetben tétel. Külföldre szóló utlevél 12 adtatott ki és pedig 8 Európába, 4 pedig Amerikába.

A közdók július havi bevételi eredménye kielégítő volt, mert 11364 kor. 31 fillérel több kincstári adó folyt be, mint a mult év megfelelő időszakában.

Befolyt:

Kincstári adóban	48233 31 K.
Kamatban	1979 46 K.
Betegápolási pótdó	2372 95 K.
Kamatban	39 33 K.
Iparmamari illeték	2231 56 K.
Agrár kölcsön	328 09 K.
Kamatban	10 92 K.
Fegyveradóban	2 — K.
Allami óvodai pótdó	1126 47 K.
Gazd. cseléd pénztári díj	73 20 K.
Városi adóban	22759 66 K.
Vizdíjban	8340 65 K.
Utadóban	3476 95 K.

Kiadatott 42 iparjogositvány, megszűnt 6 iparüzlet.

A polgármesteri jelentést tudomásul vették.

*

Alvinczy Sándor volt nagyvárad reáltanár, jelenlegi páris lakos egy orvosi bizonylat kiadása miatt fegyelmi vizsgálatot kért dr *Baróthy* Ákos városi főorvos ellen, de a polgármester elutasította a panaszt, mert nem látott okot fenforogni a fegyelmi vizsgálat elrendelésére. *Alvinczy* Sándor a polgármester határozatát megfellebbezte a belügyminiszterhez, aki

mat, kezeimet mégis használhatom, úgy éreztem, mintha új életre keltem volna. Mint a gyermek, akinek csak egy játékszere van, megtanultam örvideni annak, a mi birtokunkban van.

A beteg fáradtan lehunyta pilláit. A fiatal nő mély megindulással szemlélte a mozdulatlanul s nyugodtan fekvő alakot és fokozott gyöngédséggel csókolgatta szép, piros ajkaival az öreg néni csontos kezét.

— Még egy pillanatra kérem türelmedet. Ki tudja, mikor beszélhetünk ismét ilyen bizalmasan. Pedig tudod, mennyire szeretlek és óhajtanám, ha te is jó szíveddel emlékezzél meg rólam és szavaimról. Sok időm volt a gondolkodásra, azért hát természetes, hogy most így beszéljek veled. Lásd, ugy tettem, mint a nővények, melyek zsenge virágaikkal a fekete földből felfelé törnek. Nehéz volt . . . nagyon nehéz munka. Sok minden elpusztult melőlem . . . minden gyermekjáték és nem maradt belőle más, mint az építőkö. melyből a gyermek boldogan építi ingatag várát. A többieknek sok szép és kívánatos holmijuk maradt. Sokszor elgondoltam, hogy minden embernek megvan a saját tűzhelye, melynél melengetheti magát, nekem pedig csak mások tűzhelyénél jutott egy kis zug, hogy senkinek terhére ne legyek. Másoké az öröm . . . enyém a bánat . . . másoké a boldogság, nekem csak a napok

szürke egyhangúsága jutott. Ugy haladt el mellettem az élet, mint egy színjáték, melynek én csak tétlen szemlélője, a többiek pedig cselekvő egyénéi voltak.

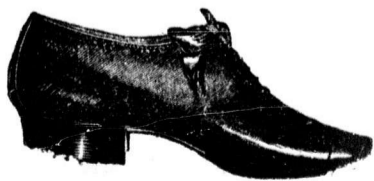
Elhagyottságom vigaszál játékot kezdtem, az utolsó megmaradt játékszeremmel: az építőkövekkel, váracskákat építettem magamnak, körülszöttem álmaimmal, ábrándokkal és így élveztem az életet. Megtanultam a legcsekélyebb eseménynek is örvideni és a legkisebb adományt is hálaával fogadni.

És most, e megelégedettségben olyan boldognak, gazdagnak tudom magamat, hogy lelkikincseimből másoknak is juttathatnék, anélkül, hogy magamat szegénynek éreznem.

Lehunyta a szemét és ismét ottlebegett arcán az értatlan mosolygás.

— Igazítsd meg a párnámat és nyisd ki jobban az ablakot, édesem. Hadd élvezzem az őszi tavaszi levegőt. Így . . . köszönöm . . . És most új ide mellem, nyujtsd ide a kezdet . . . hadd cirógassam meg kusza, makrancos fürteidet . . . hadd üzzem el homlokodról azt a sötét csunya borot!

. . . Gyermekem, édes gyermekem! Hidd el, az élet szép és dazdag gyönyörökben! Csak élvezni kell tudni. Én magam ugyan nem élveztem, de meg tudtam becsülni azt, — amit adott, — amit számomra fentartott. Mikor még egész kicsi korodban, jó



Nincs többé lábfájás

a Fő-utcán szerezzé be, mert az ő tőle vett cipőkben a tyuk szem és bőrkeményedés eltűnik. Telefon 512.

És ha ezt el akarja érní, úgy cipőszükségleteit okvetlen

ARANYI-nál

most értesítette Nagyvárad városát, hogy Alvinczy Sándor panaszát elutasította. A miniszter leiratát a közigazgatási bizottság tudomásul vette.

Dr. Hoványi Géza indítványára Nagyvárad város közigazgatási bizottsága feliratot intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben kérte, hogy a nagyvárad-belényesi vasuton a menetrendet a közönség érdekeinek megfelelőbben változtassák meg, a vonatok sebességét fokozzák s egyáltalán ezen vasutvonalon a közlekedést javítsák.

A kereskedelmi miniszter értesítette a közigazgatási bizottságot, hogy a 3-ik vonatpár már be van a menetrendbe állítva, de nem áll ez időszereint elég mozdony rendelkezésre. azért nem léptették a 3-ik vonatpárt még életbe; a vonatokat gyorsabban nem járathatják, mert a pályatest nincsen nagyobb menetsebességnek megfelelően építve.

A közigazgatási bizottság a miniszter leiratát tudomásul vette.

Fodor Márton volt járványkórházi felügyelő fegyelmi ügyében pótlást rendelt el. Kiadták a polgármesteri hivatalnak.

Egy cselédügyből kifolyólag a belügyminiszter Gerő Ármán főkapitány és Réz Bertalan tb. alkapitány ellen a fegyelmit megelőző vizsgálatot elrendelte. — Foganatosítás végett kiadták a polgármesternek.

Apróbb ügyek letárgyalása után az ülés véget ért.

A kongrua nem tiltható le. A vallás-és közoktatásügyi miniszter egy görög-keleti lelkésznek az 1898. évi XIV. t.-c. értelmében 400 korona állams-gélyt utalványozott. Ezt az állams-gélyt a lelkész adóhátraléka miatt letiltották. Mint értesülünk, *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter most kimondotta, hogy a szóban forgó állams-gély letiltásának törvényes alapja nincs. Az állams-gélyt ugyanis a lelkész fizetésének kiegészítésére engedélyezték, az tehát a letilthatóság szempontjából a fizetés természetével bir. Minthogy pedig a lelkészek

anyáddal hozzám jártál, bizonytalan, apró, tipegő lépésekkel tőtyögtél egyik tárgytól a másikhoz. És mikor elmentél, még mindig magam előtt látalak. Milyen meleg, milyen gyönyörű lehet az élet, ha a visszténye engem, a megbénultat, ennyi boldogsággal tudott elözoñleni. Néha tengerpartnak képzeltem a szobámat, hová az élet hullámai mindent kidobtak, amire nekem szükségem volt, ami után csak a kezeimet kellett kinyújtani. Örültem, ha testvéreim sétájuk előtt felkerestek, hogy bennük gyönyörködhessen és mindent átélveztem velük, amit nekem az életből és eseményeiből elbeszéltek. A boldogságuk asztaláról hullott morzsákból kitűnő ebédet készítettem magamnak. — Ertem, nénikém, hogy így elkerülted a bánatot. Nélkülözted! . . . de nem szenvedted!

Azután elhallgattak. A beállott nagy csendben kívülről hallatszott a tavasz ébredése, virágok fakadása, madarak csicseregése . . .

— Hát van-e olyan bánat, melytől a megelőzött boldogság árán szabadulni kívántál volna? — kérdezte gyöngéden a beteg.

A fiatal nő elgondozott . . . A fájdalommas vonás eltűnt arcáról, midőn felkiáltott:

— Nem, nem, az elmúlt öröm, eltűnt boldogság az enyém, az én egyedüli kincsem, oda nem adom semmiért a világon!

fizetése a törvény értelmében kétezer koronát meg nem haladó részében végrehajtás alá nem vehető s minthogy a lelkési kongrua az ezerhatszáz koronát meg nem haladhatja, vagyis ennél magasabb összegig az állam a lelkészek fizetését ki nem egészíti, kétségtelen, hogy a lelkési fizetés kiegészítésére rendelt állams-gély végrehajtás alá nem vonható.

A négy milliós kölcsön.

Nem hagyta jóvá a miniszter.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésen 4.500.000 korona kölcsön felvételét határozta el, abból a célból, hogy részint a sürgős létesítményekre helybeli pénzügyintézetektől felvett nagyobb kamatu kölcsönöket, valamint a törzsvagyron alpból vett kölcsönöket visszafizessék, részint pedig azért, hogy az újabb közintézményeket, hidakat, körörszpartfalat, polgári leányiskolát, a csatornázás első részletét, vámbházakat, utcák burkolását, vízvezeték kibővítését, a villamosmű fejlesztéséhez szükséges beruházásokat ebből létesítsék és fedezzék.

A három budapesti pénzügyintézet: a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Jelzálog Hitelbank és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár egyesület két féle ajánlatot tett: 50 évi törlesztésre évi 5-30 százalékos annuitással és 65 évi törlesztésre évi 5-05 százalékos annuitás mellett.

A törvényhatóság, tekintettel arra, hogy az utóbbi 10—15 év alatt óriási áldozatok árán létesítette a milliókba kerülő nagy alkotásokat amelyek még most is nagy terhet rónak a városra, a 65 éves törlesztést fogadta el.

A belügyminiszter azonban a közgyűlés határozatát nem hagyta jóvá és erről a követ-

— Tudtam, tudtam gyermekem! Az élet szép, csak ismerni kell értékét. A bánat csak a boldogság nyomán kél. Nemsokára elhervadnak ezek az ibolyák is, de most még nekem virágoznak és én élvezem a kinálkozó illatot!

Es azott kezeivel gyöngéden megcírogatta a virágokat . . .

— Nézd, milyen szép odakünn az élet, az ébredő, fakadó, zenélő természet! Valamikor én is gyönyörködtem szépségében, de most szobámban kell találnom mindenemet: a keretet . . . a virágokat és az ég tiszta boltzatát . . . Ha kitekintek, eltűnnek börtönöm falai és lelkem meg se sejtji, meg se érzi testem béna voltát. Megelégszem a kevéssel, ami még osztályrészemül jutott és nyugodtan várom a következő napot, akár halált, akár életet rejt még számomra . . . Nézd, milyen pompában virágoznak a fák . . . a levelek és virágok, mint tarka pillangók himbálóznak az ágakon. Milyen szép, milyen gyönyörű mindezt!

A beteg a világosság felé fordította arcát és a beözönlő fény megárazozta sugaraival a kórógyvat . . .

Kézbe kéz bámulta a két nő a tavasz ébredését. Megnyugvás szál a lelkeikbe . . . A szép, fiatal nő ráhajolt a szenvedő betegre és hálás megindultsággal csókolgatta kezét . . .

kező leiratban értesítette Nagyvárad város törvényhatóságát:

A város törvényhatósági bizottságának 1909. évi július hó 8-án és tolytatva tartott közgyűlésében hozott határozatát jelen alakjában jóvá nem hagyhatom, mert a 65 éves törlesztés mellett az évi 5-05 százalékos annuitás csak látszólag mutatkozik kedvezőbbnek az 50 éves és általában gyakorlatban lévő törlesztési idő és az 5-30 százalékos annuitással szemben, mivel az előbbi feltétel végeredményében 2 millió koronán felüli több költséget jelent.

Az iratok visszaküldése mellett felhivom tehát a város közönségét, hogy a szóban levő kölcsönügyletet lehetőleg 50 éves törlesztés és az egyéb mai megállapított feltételek mellett igyekezzenek lebonyolítani.

Budapest, 1909. aug. 4.

A miniszter meghagyásából

Hartl Sándor,
miniszteri tanácsos.

Ilyen körülmények között Nagyvárad városa alig tehet mást, mint hogy elfogadja a 50 éves törlesztést.

A miniszteri leirat vétele után *Bordé* Ferenc főjegyző, mint a polgármester helyettese, azonnal intézkedett, hogy szombaton délután a pénzügyi szakbizottság tárgyalja a miniszter leiratát és a kölcsön ügyét.

A jövő héten tartandó közgyűlés pedig határozni fog a dologban, mert a kölcsönre a városnak égetően szüksége van.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjék.

* **Bizottsági ülések a városházán** Nagyvárad városánál, a kánikula és a közigazgatási holt szezon dacára majd minden napra esik egy-egy bizottsági ülés. Ma, pénteken, augusztus 6-án délután 4 órakor a vízvezetési bizottság, holnap, szombaton, augusztus 7-én délután 4 órakor pedig a pénzügyi szakbizottság tart ülést.

* **Allami hozzájárulás a segédjegyzők fizetéséhez.** Biharmegye egyes körjegyzőségeiben rendszeres segédjegyzői állásokat létesítettek, de a községek csak a lakosság súlyos megterhelése árán lenne képes a segédjegyzőket fizetni. Ezen községek részére a vármegye állams-gélyt kért a belügyminiszter-től. A miniszter tegnap értesítette Biharvármegyét, hogy a segédjegyzők fizetésének pótlásául, Buntyesd községnek 100 korona, Beél községnek 700 korona, Magyar Csékének 600 korona, Budurásának 900 korona, Dragonyesdnek 700 korona évi állams-gélyt engedélyezett.

Fürdői közönség figyelmébe!

Utazókosarak, bőröndök, kalapkoferok, fürdői ajándéktárgyak, üveg- és porcellántárgyak, esernyő- és sétatobok, harisnyák, övek, női kiegészítők, nyakkendők, pénz-, szivar- és dohánytárcák, tajtékpiák, gyermekjátékok állandóan alkalmi vételárért szerezhetők be.

FRISS ÉS TSA

KORONA ÉS FILLÉR BAZÁR

Nagyvárad Rákóczi-ut

Telefon 130.

* **Ötven éves találkozó.** Érdekes, nem mindennapi jubileumra jognak összegyűlni augusztus hó 19-én mindazok, kik a nagyváradai premontrei főgimnáziumban az 1858—9. évben végezték a gimnáziumot. 50 év nagy idő. Bizonyára sokan kidőlték közülök az élők sorából, azok pedig, akik még viselik az élet gondjait tiszteletben megőszült, öreg urak. Abban az időben a főgimnázium igazgatója *Krausz Godotréd* volt. Ugy az igazgató, valamint csaknem az egész tanári kar csontjai már a temetőben, a föld alatt porlanak. Egyedül *Agácsy Norbert* él volt tanárai közül. Ő néhány éve vonult nyugalomba és Jászón tölti nyugalomban életét. Az ötven éves találkozót *Gabriely Lajos* kanonok rendezte. A még életben levő iskolatársak névsorát itt közöljük:

Baróthy Sándor ügyvéd Nagyvárad. Dr. Bodor Károly orvos Nagyvárad. Dobosty Alajos nyug. kuriai bíró Budapest. Fejér Ede cs. és kir. nyug. teng. törzsorvos Trieszt. Dr. Guttman (Molnár) Ede körorvos Somogy. Gabriely Lajos nagyváradai kanonok. Hammer Károly közg. bíró, tanácselnök Budapest. Hermann János megyei ísztv. Nagyvárad. Horvay Pál kat. főbiztos Nviregyháza. Krecz Ambrus ügyvéd Belényes. Kosztka Géza ny. tábla tan. elnök Belényes. Novák Kamill ny. törv. eln. kuriai bíró B. Gyula. Ortvy Miksa ny. törv. elnök Budapest. Stark Antal hírlapíró Budapest. Dr. Sonnefeld Zsigmond ügyvéd Nagyvárad. Tóth Dezső közg. bíró Budapest. Tomsek Ferenc ügyvéd Nagyvárad. Vágácssy Imre ügyvéd Nagyvárad.

* **Lukács Antal halála.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy Lukács Antal főrendiházi tag, a Földhitelintézet igazgatója, gömöri nyaralójában meghalt. Szívszélhűdés ölte meg. Még szerdán este rendes sétáját végezte s reggel halva találták ágyában. A budapesti középületekre: az országházra, a Földhitelintézetre, a Mücsarnokra, a Hitelbankra gyászfalobogókat tüztek ki. Lukács Antal ősi család sarja, volt biharmegyei nagybirtokos. A ó-palotai pusztá volt a tulajdona, amelyet pár évvel ezelőtt adott el.

* **Áruasztalok a Szent László-téren.** Gerő Armin rendőrfőkapitány pár hónappal ezelőtt elrendelte, hogy a nagyváradai piacon a tejműveket nem szabad a földön árulni, hanem csak székeken vagy asztalokon. Akadt is élelmes vállalkozó Klein Hermann személyében, aki ilyen alkalmatosságokat bocsátott az elárusítók rendelkezésére, bizonyos díj fizetése ellenében. A városi tanács azonban Klein Hermann üzletét betiltotta. Klein Hermann most kérvényt adott be a tanácshoz, melyben kéri, hogy adjon engedélyt arra, miszerint a Szent László téren áruasztalokat állíthasson fel s az eladók rendelkezésére bocsáthassa. Hajlandó mérsékelt helypénzt fizetni s ő is mérsékelt díjat szed az elárusítóktól.

* **Nem kell kint a csendőriskolában.** A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy Haas Lázár nyug. csendőr-mester, nagyváradai lakost elutasította azon kérelmével, miszerint a létesítendő csendőr továbbképzőiskolában kint állíthasson fel.

* **Kinevezés.** A nagyváradai kir. ítélőábla elnöke a folyó évben nyugalomba vonult *Novák Kamill* kir. törvényszéki elnök helyébe, az 1909. év tartalmára a gyulai kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróság elnökévé *Gálbory József* kir. törvényszéki elnököt jelölte ki.

* **A feketeerdői kirándulás.** A Bihar-vármegyei és nagyváradai sport egyesület f. hó 8-án (vasárnap) a feketeerdői üvegyár és

környékének megtekintése céljából kirándulást rendez. Részvételi díj a vasuti költségen kívül 6 K. Ezen összegben a kocsibér Élesdtől Feketeerdőig és vissza, — továbbá Feketeerdőn az ebéd és Csarnóházán az ozsonna ára bennfoglaltatik. Részt vehetnek az egyleti tagok és a tagok által ajánlott egyének. Jelentkezni lehet Kiss Dávid és Tátray Gusztáv urak Főutcai üzletében. Indulás vasárnap reggel 6 óra 30 perckor. Gyülekezés vasárnap reggel 6 órakor a nagy vasuti állomásnál.

* **Leégett asztagok.** Most, hogy a cséplési munkálatok megyszerte folynak, több helyről jelentik tudósítónk, hogy ugy gondatlanságból, mint véletlenségből, hol itt, hol ott ütötte fel fejét a veres kakas az összehordott gabonaasztagok között. A szegény földmivelő nép egész évi fáradságos munkájának termése a lángok martaléka lesz. Ujabbán: *cséffai* tudósítónk jelenti, hogy a cséffai közbirtokosság termése mintegy 7—8 asztag a községtől egy kilométernyi távolságban voltak elhelyezve. Délután két-három óra között itt végezték a cséplési munkálatokat. Alig emésztette fel az cséplőgép az első asztag harmadrészét, mikor ijedten vették észre, hogy a legközelebb álló asztag lángba borul. Azonnal elösiettek az összes munkások, sőt a faluból is kicsődültek és megpróbálták elfojtani a lángokat. Azonban a nagy szél miatt, mely a körülötte álló kisebb szalmakazlakra is átvitte a szikrákat, nem tudták azonnal lokalizálni a tüzet. Egy asztag és több szalmakazal teljesen porrá égett. Oriási szerencse a szerencsétlenségben, hogy a szél ellenkező irányból fújt és a szikrákat nem a többi asztagra, hanem a mezőre, a falu felé vitte. Innen magyarázható, hogy nem égett le az egész termés. A kár így is meghaladja a 2000 koronát. A tűz keletkezésének megállapítása végett, megvizsgálták a gőzgép szikrafogóját. Teljesen jónak találták és így a tűz csakis gondatlanságból keletkezhetett. — Hasonló esetet jelent tudósítónk *Berettyószentmártonból*. A *Kenyerés* örökösök buzacséplésénél egy asztag és több szalmakazal tüzet fogott és porráégett. Ugyazintén a cséplőgép is megrongálódott. A tűz valószínűleg a gépből kipattanó szikrából keletkezett. A kár 2—3000 koronára tehető.

* **Villand-testvérek cirkusza ma!** pénteken délelőtt érkezik külön vonaton Nagyváradra. 22 vasuti kocsival szállítják az egész cirkuszt Nagyváradra, akár csak annak idején Barnumékát. Már a megérkezés és a sátrak készítése látványosság s az előadás pedig ma páratlanul áll a kontinensen. Hét napig tartózkodik a cirkusz Nagyváradon s ma, pénteken este lesz az első előadás. A jegyek az előadásra Vidor Manó könyvkereskedésében és az előadás előtt a cirkusznál kaphatók.

* **Anekdota egy maturáról.** Néma csönd! Nem hallatszik más, mint egy eltévedt darázs dongása. A tollak lázas sietséggel perccenek. Egy-egy diák homlokáról nagy cseppekben csurog a verejték.

Tíz óra. Csöngötnék, mire megkönnyebbülve lélegzenek fel.

A pedellus egy fatálcaún zsemlyét, vajaskenyeret, szalámit stb. hoz be.

Egyik diák elejt egy szelet szalámit. Lehajol, hogy felvegye.

Tanár (a ki azt gondolja, hogy puskát vesz fel):

— Hozza ide, amit felvesz!

Diák (egész hidegvérrel felel):

— Bocsánat tanár ur, de én is éhes vagyok!

* **Megártott az alkohol.** Tegnap délután *Benei János*, nagymennyiségű alkoholt fogyasztott el egy nagyváradai külvárosi pálinkamerésben Kapatos állapotban, dülöngözve Hattyu-u. 46 számú házában garázdálkodni kezdett. Kést rántott elő és a nagy lárámára elősiet

házbelieket megöléssel fenyegette. A nagy ribillió közben valaki rendőrt hívott, aki a garázdá embert lecsendesítvén, nevét fölírta. A kihágási eljárás ellene folyamatba tétetik.

* **Félholtra verte az édesanyját.** Belényesi tudósítónk felháborító és embertelen módon elkövetett gazságról értesít, mely Fonáca községben játszódott le tegnap délután. Cserges Mirona egy háztartásban élt 29 éves Lika nevű fiával, ki a mult napokban a belényesi vásáron volt s kedden délután érkezett haza. Kissé ittas állapotban lévén, édesanyja jó akaratulag figyelmeztette, hogy minek iszik annyit, mikor nagyon jól tudja, hogy itthon mennyire kell a pénze a sok gyermeknek. Az ittas ember annyira feldühödött ezen, hogy egy faragatlan lapátjával anyjára rontott s azt félholtra verte. Eltörte a jobb karját, fejét beverte s oly súlyos sérüléseket ejtett anyján, hogy azt élet halál között szállították be a belényesi kórházba, hol az orvos véleménye szerint, ha ki is heveri súlyos sérüléseit, örökre nyomorék marad. Az egész faluban nagy izgatottságot okozott az eset, úgy annyira, hogy megakarták lincselni a brutális embert, ki édesanyját minden ok nélkül csaknem meggyilkolta. Az előjáróság pedig megtette a feljelentést a gonosz gyermek ellen.

* **Gyűrűlopás.** Szabó Mária cseléd Rákóczi-ut 23. szám a lakásáról egy drb piros köves aranygyűrűt 15 korona értékben elloptak. A rendőrség a tettes nyomában van.

* **Vakmerő tolvaj.** Tegnap délután fél 1 órakor Neumann Márton zsidó Nagypiac-területére egy ismeretlen fiatal ember ment be s ott egy fekete kabátot kínált eladásra. Amíg a tulajdonos mással beszélt, a fiatal ember egy fekete nadrágot felkapott s azzal futásnak eredt. Neumann kiabálására többen üldözőbe vették, de a tolvajt, aki futás közben a kabátot és nadrágot eldobta, elfogni nem tudták.

* **Istálló-tűz.** Tegnap délután egy negyed 5 órakor Vacuum Oil Company Szőlős-utca 26. sz. istállóhelyiségében, mely a Pogány János tulajdonát képezi, a jászol, a benne levő takarmánnyal együtt meggyulladt, mire azonban a velencei tűzörség kivonult, a házban lakó Tóth Lajos kocsis felesége a tüzet néző közönség segítségével eloltotta. A tűz onnan keletkezett, hogy az istálló mellett levő lakás sütő kemencéjéből kicsapódott szikra valamiképp átpattant az istállóba.

* **Halálos esés.** Sarkadi tudósítónk írja, hogy ott tegnap délután Telegdi Zsigmond 77 éves aggastyán halálos balesetnek esett áldozatul. Az aggastyán segített az asztagok behordásánál s egy már félig megrakott szekér tetőjén állott, mikor a szekér előfogott ökrök egy kutyától megijedve megugrottak s megrántották a szekeret s Telegdi Zsigmond elvesztve egyensúlyát, hanyatt esve lebukott a szekérről még pedig oly szerencsétlenül, hogy nyakcsigolyája törést szenvedett. Mire odasiettek a többi munkások s fel akarták segíteni, már meg volt halva. Községszerte nagy a részvét a közismert s közszeretettben álló aggastyán iránt.

* **Hamis koronás.** *Friedmann Hani* Kolozsvári-u. 39. sz. a lakos a vasuti állomáson jegyváltás alkalmával ólomból készült koronással fizetett. A hamis pénz elkoboztatott, annak eredetét keresi a rendőrség.

* **Ablakbeverések a Rákóczi-utcán.** Több helyről érkezett panasz szerkesztőségünkhez, hogy ismeretlen tettesek köve! bedobják

az ablakokat. Így tegnap éjjel a Rákóczi utcán az annak egyik legforgalmasabb pontján a Széchenyi-szálló környékén az egyik bérház ablakát egy hatalmas kődarab zúzta be, mely betörve az üvegtáblákat, nagy robajjal zuhant a szoba padlójára. A lakó hiába kiabált rendőr után, az egész vidéken hire-hamva sem volt. Legalább a város forgalmasabb pontjain várhatná el a lakosság, hogy rendesen ügyeljenek fel a rendőrség emberei, mert hisz a város külső részein ez ugyis csak utópia.

* **Verekezés.** Tegnap este 8 órakor Kertész-u. 2. sz. a. *Varga Pál* és hites társa *Kerekes Ilona* napszámosok összeverekedtek *Gávril János* asztalossegéddel és neje *Tóth Juliannával* s alaposan elpáhoiták egymást. Eljárás folyamatban.

* **Garázda legény.** *Vida János* kőművesegéd részeg állapotban *Ovoda-u. 13. sz. a.* lakók ab akait beverte. Ellene a kih eljárás folyamatba tétetett.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: Gül Baba. (Lendvay Mici vendégjátékával.)

Szombat: Csókkirály. (Lendvay Mici vendégjátékával.)

Gül Baba. Lendvay Mici bucsufelléptétől a Gül Babát választotta. A Gábor diák szerepe rendkívül jól illik az ügyes szubrett egyéniségéhez. Ebben a szerepben a vidéken és a fővárosi városligeti szinkörben egyformán nagy sikereket aratott. Főleg táncai érdemlik meg a nagy érdeklődést. Lendvay Mici eddigi vendégszereplése arról győzte meg a publikumot, hogy játéka és énekén kívül első sorban táncprodukciói bizonyítják a diva talentumát és színpadi természetességét. Lendvay Mici vendégszereplését eredetileg négy estére tervezték, mivel azonban Budapesten szombaton feltétlenül fel kell lépnie, a művésznő ma bucsuzik a nagyváradi közönségtől.

A pálinka. Vasárnap este utoljára lépnek fel Nagyváradon a Bihari-testvérek. Ezuttal harmadszor adják a Pálinkát, ezt a megízlelő erejű, életigazságokban gazdag drámát, a mely egy csapásra keltette fel maga iránt a nagyváradi publikum érdeklődését. Oroszlán része volt természetesen a repriz nagy sikerében Bihari Ákosnak, a Vigszínház elsőrangú művésznőnek. Ő játsza ezuttal is a főszerepet. Ugyanebben a darabban lép fel másodszer Bihari László is, akinek erős színésztalentuma hamar kivívta a közönség megbecsülését.

Sulamith. A legszebb operettek egyikét a csodaszép Sulamithot vasárnap délután adják ismét elő. A vallásos tárgyú daljáték előadására jegyeket már lehet váltani.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, augusztus 5.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.97
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29

Zab májusra	—	—	—	—
Zab októberre	—	—	—	7.78
Tengeri máj. 1909.	—	—	—	7.86
Tengeri jul.	—	—	—	8.05
Tengeri májusra 1910.	—	—	—	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	—	634.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	—	736.75
Leszámitoló bank	—	482.—
Rimanurányi	—	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	697.50
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értékdőzsde 1909. aug. 5.		
Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.50
Osztrák járadék papirban	—	186.—
Osztrák járadék ezüstben	—	145.—
Osztrák járadék aranyban	—	97.25
Osztrák korona járadék	—	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	—	197.50
Magyar hitelbank-részvény	—	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	—	730.—
Magyar hitelrészvény	—	748.—
London vista	—	631.50
Páris vista	—	689.50
20 frankos (Napoleonder)	—	19.02
Német birodalmi márka	—	117.56
20 márkás arany	—	23.51
Magyar nyerevény sorsjegy kölcsön	—	93.95
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	90.40

TÁVIRATOK.

A levegő meghódítása.

Majna-Frankfurt, augusztus 5. A »Zeppelin II.« léghajó ma 4 óra 40 perckor Köln felé indult. — Lioburg an der Lahnól reggel 6 óra 20 perckor feladott távirat közli, hogy a »Zeppelin II.« léghajó éppen most szállt el gyors repüléssel délnyugati irányban a város felett.

Köln, aug. 5. Gróf Zeppelin léghajóját hét órakor reggel Nieder-Lahnstein felett látták. Éjszaka szél fu. Ezer és ezer ember szállta meg a Rajna partjait és ujjong Zeppelin felé. A bingeni és rüdesheimi magaslatokon is ezrekre meő ember ömeg állt, de ezek már nem részesülhettek abban az élvezetben, hogy Zeppelin utazásait lássák, mert gróf Zeppelin ezuttal Limburg-Ems felé röptül. A léghajó a könnyű felhőktől elborított égboltozaton messze ellátszik. A léghajó a Rajna völgyén át nyugodtan és büszkén, nagy sebességgel röptül a célja felé. Zeppelin gróf megérkezését Kölnben fél 10 felé várják.

Köln, augusztus 5. Zeppelin gróf léghajóját Kölnben este kilenc órakor megpillantották, de a léghajó mielőtt a városhoz érkezett volna, megváltoztatta előbbi irányát és Duron től röptül. A léghajó semmiesetre se köthet ki tizenegy óra előtt, mert a szél nagyon erős és csak nehezen bír vele megküzdeni.

Budapest, aug. 5. (S. t.) Kölnből távirják, hogy Zeppelin gróf a Köln melletti mezőn leszállott. Előbb megkerülte a Dom tornyát s azután teljesen nyug-

godtan leereszkedett gépjével. A lakosság kitörő lelkesedéssel, ujjongással fogadta.

Chalons sur Marne, aug. 5. Sommer léghajós tegnap este Fahrman féle biplánon felszállott és 2 óra 10 percen át maradt a levegőben. Benzinhiány következtében kénytelen volt kikötni.

A melillai harcoterről.

Melilla, augusztus 5. A kabilok megtámadtak egy élelmiszertel és muniócióval megrakott kocsit. Többen megsebesültek.

Melilla, augusztus 5. A mórok ma megtámadtak egy spanyol csapatot, mely kénytelen volt visszavonulni. A segítségükre küldött különítményt is megtámadták a mórok, de visszaverték őket. Egy spanyol lovascapat szintén megfutamiította a támadó kabilokat. Az ellenség közül többen elestek.

Budapest, augusztus 5. Madridi jelentések szerint Spanyolország a móroktól nagy kártérítést követel. A madridba érkezett hírek szerint nagy összeütközések várhatók a spanyolok és mórok között.

Általános sztrájk Stokholmban.

Budapest, aug. 5. Stokholmban a sztrájk mind szélesebb körben terjed. 200000 a sztrájkolók száma. Temetni sem tudnak mert a sírásók is sztrájkba léptek. 1200 közuti vasutas szüntette be a munkát s így a forgalom megakadt. A katonaság tartja fent a rendet. A munkaadók nem engednek s a munkások is a legvégső küzdelemre is el vannak szánva.

A cár Angliában.

Cowes, augusztus 5. A királyi yacht-klub a »Victoria and Albert« fedélzetén dinert adott, melyen Miklós cár és Edvárd király is részt vettek. Pohárköszöntők nem hangzottak el. A diner igen kellemes hangulatban folyt le. A »Standard« fedélzetén az orosz cárné adott dinert, melyen az angol királyné, Benekendorf és Nicholson nagykövetek, Isvolszky külügyminiszter és mások vettek részt. A diner után a fedélzetén fényes ünnepélyt rendeztek.

Cowes, augusztus 5. A két uralkodón kívül az orosz cárné, a walesi hercegi pár is részt vettek az osbornai látogatáson. Az orosz cár és neje a walesi hercegi párnál teázott. Este hat órakor tértek vissza. Miklós cár a holnapi vitorlás versenyre díjult egy serleget tűzött ki.

A román királyné útja.

Budapest, augusztus 5. Erzsébet román királyné ma délután 1 óra 15 perckor Budapestre érkezett Sinaiából. Az udvari kocsit a pályaudvaron más vágányra tolatták. Erzsébet királyné nem szállott ki, hanem 2 óra 5 perckor folytatta útját Bécsbe.

Megszökött a koronatanu.

Zágráb, augusztus 5. Nasztics, a nagy szerb összeesküvésű pör koronatanuja Zágrábból hirtelen eltűnt. Valószínűleg azért szökött meg, mert Popovics Dusan tegnap leleplezte.

Uj budapesti török főkonzul.

Konstantinápoly, augusztus 5. Muktár pasa budapesti török főkonzulá neveztet: ki.

Rálöttek a gyorsvonatra.

Miskolc, augusztus 5. Ma a gyorsvonatra Szerencs és Miskolc között rálöttek. A golyó egy II od osztályu kocsi ablakán repült be s egy szerencsi ügyvéd és neje feje fölött furódott a kocsi falába. A csendőrség kutítja a merénylőt.

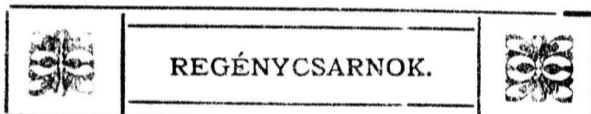
Szörnyű halál

Arad, aug. 5. Német Ignác szállító cég pincéjében olajjal telt hordót bocsátotniak le Kovács János és Dercsán Oszkár fuvarozók, A A hordó lezuhant, magával rántotta a két munkást, szétlapította Dercsán fejét, abi nyomban szörnyet halt, Kovács is súlyosan megsebesült.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Érdeklődő. Igen. *Véssey* Kálmán lapunk rendes munkatársa megvált az „Uj Hírek” szerkesztőségétől. Lapunknál azonban tovább is működik.

Velence. Mi készségesen elhiszük, hogy az illető vasuti tisztviselőnek olyankor sok dolga van a távirógépnél is és így ő nem hibás, de a baj tényleg meg van. Ezen pedig segíteni kell, ha másként nem lehet, egy másik tisztviselőt is mellé kell rendelni erre az időre, de azt nem lehet eltűnni, hogy emiatt lemaradjanak a vonatról. Távol áll tőlünk a szándék, hogy mi esetleg kellemetlenséget okozunk az illető tisztviselőnek, akit kiváló tisztviselőnek ismerünk; minket csak a közönség érdeke vezet. Üdvözet!



REGÉNYCSARNOK.

HUSSON ORVOS.

REGÉNY

Írta: Charles Masset.

Fordította: Sz. I.

(Folytatás.)

18

Tisztán kivehette szép profiljének finom vonásait és barna fényű szemeit. Ez alatt a pap a szentséggel megáldotta a népet, a lobogók meghajlottak, a dobok hangosan perretek, és minden kosárból rózsaszín levelek repültek szerteszét, mint a piros lepkek a napsugárban. Lőrinc meg volt bűvölve, eimámoritva; úgy érezte, mintha szíve elszállt volna, — miként a bábját elhagyó lepke, — a repkedő viráglevellel, a hosszú fátyolos fehér leánykához. Most valóban az álmodott eszménykép jelent meg előtte e pogányszerű ünnepély közepette. És míg minden fő meghajolt az agg plébános áldása alatt, Lőrinc gondolatban e szép gyermek lábaihoz borult, ki úgy nézett ki, mint a kis királynő.

A lobogók ismét megindultak. Lőrinc még egészen el volt kábulva; egyszerre női hangok üték meg füleit; a Papillon féle pensionatus segéd-felügyelőjének hangja volt, ki a leánykához fordulva így szólt: — Jöjjön Valentine, gyorsan a helyére! — Valentine a nevel . . . Lőrinc tulboldog volt, hogy nevét megtudta. Mialatt a körmenet a szomszéd utcába kanyarodott, Lőrinc az utcára sietett és felszedte a puspáng-hulladékokat és rózsaleveleket, melyek ott fedték a pázsitot, ahol a leányka térdelt.

IV.

Meleg juliusi nap sütött a corotti-si szőlőtökre; a szöcskék ezreinek folytonos, tempa ciripelése a collegium könyvtár termébe is behallatszott. A könyvtár éjszának feküdt; öt magas nyitott ablakán szelid kék fény hatolt a belső helyiségekbe, és a könyvpalcokkal szegélyezett hosszú közökbe. A második terem végén a kettős gördülő-lajtörja mellett, régi megbarnult asztalra témaszkodva ült Lőrinc és szorgalmasan olvasgatott egy negyedrért könyvben. — Jól esett a munka e kedves félhomályban, a régi könyv-falak árnya és védelme alatt, míg az ablaknyílásokon a kék ég kandikált be és kilátás nyílt a napsütötte szőlők zöld foszlányaira.

Az intenzív hőség miatt az egész városban mély csend uralkodott, melyet csak a szöcskék ciripelése és időközönként egy takácsmühely ütemes zaja szakítottak félbe.

A könyv, mely Lőrinc figyelmét teljesen lebilinc-elte, Theocritesnek Abell'Angelier nyomdájából 1584-ben kikerült kiadása volt, latin fordítással, aul tudós görög jegyzetekkel. E kétezer év előtti költő közel három évszázados kiadásában, úgy tűnt fel Lőrinc előtt, mintha csak neki dalolt volna, oly hiven adták vissza megsárgult lapjai a szenvedélyeket, melyek az ifju szívét urnapja óta hullámzásban tartották. Ugy tetszett neki, mintha Theocrites az ő Valen ioejét akarta volna festeni, midőn ama nympháról dalolt, »kinek szemei a tavaszt foglalták magukba.« A piciny gesztenyehaju nővendékleányra gondolva, eszébe jutottak neki az oltári szertartás alkalmával szerteszejjel hintett virágok, és egészen elragadtatva, hangosan ismétlé:

»Mindenütt tavasz nyílik, mindenütt buja növényzet ott, hol a szép gyermek lépdel . . .«

— Hohó! kis barátom, kiáltá egyszerre a háta mögött egy kedélyes flótaszerű hang. Regényt szavall ön oly nagy buzgalommal, vagy a leckéjét?

Lőrinc elveresedett és hátrafordult. Akit háta mögött látott, jó képével eloszlatta zavartát. Déronis ur volt, ki személyében a békebirósági tollnok, és a városi könyvtárnok tisztségeit egyesíté. A kis köpcös ember, telt és viritó arccal, magas homlokkal és ég felé álló, sörteszerű, tömött, szürke hajjal ékeskedett. Két kék és gömbölyű szeme és husos ajkai a nyalánság kifejezésével ruházták fel. Bár egyik lábára sántított, jobb lábán szarka módra szökdecselt s e közben sokat gesticulált kezeivel. Az asztal fölé hajolt és gömbölyű szemeivel quartkönyvében fürkészett.

— Ej, ej! — kiáltá. — Görög? — Theocrites? És ön ezt eredeti szövegében olvassa, bajlódás nélkül?

— Igen, Déronis ur.

— És ez érdeklí önt?

— Szertelett, — válaszolá Lőrinc a meggyőződés hangján.

— No ez derék! — kiáltá lelkesült bonhomióval Déronis ur. Ön, rajtam kívül, bizonyára az egyetlen ember Juvignyben, ki Theocrites iránt fogékony . . . Ah! Ön szereti a görögöt! Hisz ez nevezetes! Cimborám, önnel el kell hozzam jönnie, hadd mutatom meg könyveimet és kézirataimat.

Déronis ur nem annyira tudós, mint inkább a tudományosság kedvelője. Nagy bolondja a könyveknek, igazi könyvmoly; örömmel mutatta a tudományzeretet látszatát magáért a tudományért s mint sok vidéki tudósnak, vesszőparipája volt, mellyel az agyrémek országában kalandozott. Arról ábrándozott, hogy universalis nyelvet talál föl s e manijával, rendszerét boldog-boldogtalan előtt fejtegetve, az érte el, hogy közeléből mindenki pusztult.

(Folyt. köv.)

A szerkesztőségétől tiszteleg

Dr. VUOSKIOS GYULA.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velence >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 57
V.-Velence >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velence >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 13
Fontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 20
V.-Velence >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 37
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 47

M. kir. 4. honvéd gyalogezred.

2573 1024 kb. 1909 sz.

Hirdetmény.

1909 evi augusztus hó 9-én délelőtt 10 órakor Nagyváradon a lóvásártéren egy kincstári háttas ló fog szóbeli árverés ulján a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés ellenében eladatni.

Venni szándékozók a fent említett helyen és időben való megjelenésre felhivatnak.

Nagyvárad, 1909 evi augusztus hó 4-én

M. kir. 4. honvéd gyalogezred parancsnokság.

BARTA IMRE

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ

NAGYVÁRAD, Szilagyi Dezső-u. 29.

ELVÁLLAL: Szobafestést, mázolás, tapétázást és minden e szakmába vágó munkát olyan árban, melyért senki el nem készíti.

KITÜNŐ AJÁNLATOK!!

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér
A legkisebb hirdetés 40 fillér

Apró hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban: Szilágyi
— Dezső-utca 5. sz. alatt. Telefon szám 263. —

Kepes Elek

orvosi kötszerész és kez-
tyűs, Nagyvárad, Sas-szál-
loda. (Passage.) Készíték
saját műhelyemben a leg-
komplikáltabb sérvekre ki-
tűnő sérvkötőket továbbá
haskötőket, gummi haris-
nyákat, egyenes tartókat,
betegápolási cikkeket és
minden e szakmába vágó
munkáit a legjutányosabb
árban, jótállás mellett. —
Szarvasbőr-lepedőket és
vankosokat, valamint min-
denemű másféle szarvas-
bőr-munkákat is készítek a
legjobb kivitelben. Kesztyű
tisztítást és mindenemű
javítást is felvállalok. Nők
és férfiak részére külön
próba-terem.

Bártfai cukrász.

Fő-u, Gerlicsi-ház. május
1-től kitűnő fagyalaltot és
jeges kávét készít naponta
változatosan. Ugyan ott
tisztán és tea vajból ké-
szült tészták és torták kap-
hatók darabonként 8 fillér
Minden e szakba vágó
megrendelést a legutányo

Földműves iskolát

végzett, 8 évi gyakor-
lattal bíró 32 éves, nőt-
len fiatal ember gazda-
sáebrnu vpgy szeszgyár-
ban állást keres. Cim a
kiadóban.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű
helybeli és vidéki közönség becses
tudomására, hogy

Nagyváradon, a Rákóci-ut 3. sz. a.

Weinstock-féle óra, látszer és
:: fényképező cikkek üzletet ::

átvettem, melyben ezen áruk nagy
választékát raktáron tartom és azo-
kat jótállás mellett pontosan javítom.
Főtörekvésem, hogy a mélyen tisz-
telt közönség bizalmát kiérdemeljem,
miért is becses partfogást kérve va-
gyok mély tisztelettel

PETRI ÁRPÁD

órásmester, látszerész és műszerész.
«KODAK» gépek és filmek kizáró-
lagos raktára Nagyvárad és Bihar-
:: megye részére. ::

Nagyvárad város jogügyi s gazdaságügyi osztályától.
4789—1909. sz.

Árlejtési és árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsának fenti szám alatt
kelt határozatai folytán 1909. évi augusztus hó 26-án
délelőtt 10 órakor a következő árverést tartok.

1. A város tulajdonát képező Tisza Kálmán-téri
iskola alatt levő pince bérlete: Bérleti idő az 1909.
évi október 1-től 1912. évi szeptember hó 30-ik
napjáig terjedő 3 év: kikiáltási ár 300 korona.

2. A sörtes-vásártéren levő koresma bérlete: a
bérleti idő 1910. január 1-től 1916. december hó
31-ig terjedő hat év, kikiáltási ár 640 korona.

Mindkét bérletre árverési feltételek a jelenleg
érvényben levő szerződés feltételei szolgálnak: kiköt-
tetik, hogy vállalkozó, illetve bérlet a szerződés kötés-
ért szabályrendeletileg megszabott díjat tartozik fizetni.

Árverelő kötelesek az árverés idejéig az 1.
tétel alatti bérletnél 75 korona, a 2. tétel alatti
bérletnél 160 koronát bánatpénzül az árverelő kül-
döttség elnökének kezéhez, készpénzben vagy óvadék-
képes értékpapirokban letenni, vagy zárt ajánlatukhoz
csatolni.

Azon körülmény, hogy ajánlattevő a feltételeket
ismeri s elfogadja, a zárt ajánlatokban kifejezendő.

A bérlet feltételei a város jogügyi s gazdasági
ügyosztályában a hivatalos órák alatt bárki által
megtekinthetők. Árverelőt tett ajánlata azonnal, Nagy-
várad városát azonban csak a törvényhatósági bizott-
ság jogerős jóváhagyása után kötelezi.

Nagyvárad, 1909. július hó 28-án.

Komlóssy József,

gazd. tanácsnok
az árverelő küldöttség elnöke.

«MAGYAR TAKARÉKSZÖVETKEZET» NAGYVÁRAD.

**Fekete Sas Palota, a «Magyar Bank»
helyiségében.**

1909. július 1-én nyílik meg a harmadik
évtársulat, mely három évig tart. A be-
lépő tag hetenkint 20 fillért fizet be egy
üzletrész után.

Az első és második évtársulatban
12.000 üzletrész van jegyezve.

A három év eltelte után a tag a be-
fizetett tőkét és a ráeső nyereséyrészt
készpénzben megkapja.

A szövetség tagjai kezes nélkül kap-
nak kölcsönt.

Befizetett összegük negyötöd részét
bármikor kivehetik.

REINOLD OSZKÁR

Saubsdorfi (Szilézia) kőfaragó mester egy új sir-
kőraktárt rendezet be Fő-utca 20. szám alatt, ahol

SIRKÖVÉK

csakis dus választékban gyáriárban állanak a vevőközönség rendelkezésére, aki

SIRKÖVET előnyös árban akar beszerezni, győ-
ződjön meg

-- sirköveim olcsó voltáról --

Tisztelettel

Reinold Oszkár
kőfaragó mester, sirkő gyáros.

Saubsdorf (Szilézia.)

Képes levelező-lapot

csak

Benkő

antiquariumában lehet igazán

nagy választékban kapni

Nagyvárad, Rákóci-ut.

EURÓPA

nagyszálloda

Nagyvárad, Rákóci-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigoruan szolid családi mulatóhely.
Nagyvárad legszebb — vadregényes
kertje a hegy tövében. Minden este
elsőrangú mozgófénykép előadás. Ki-
zárólag saját szüretelésű borok Fris-
sen csapolt kőbányai sör. Esténként
cigány zene. Kifogástalan magyar
:: konyha. Polgári árak. ::

Kalap virágok

a legfinomabb kivitelben, valódi
francia rózsa a legszebb szinek-
ben, valamint präparált pálmák,
dísznövények és menyasszonyi
koszorúk mélyen leszállított
árban kaphatók **Kapucinus-
utca 5. sz. alatt.** Régi virá-
gok festését és frissítését jutá-
nyos áron eszközözi: **REICH**
:: IRMA, művirágkészítő. ::

Uj üveges üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönség becses tudomására hozni, hogy
Nagyváradon Hant Frigyes cégnél **11**
évi prakszisom után épület-
üvegezési és képkeretezési üzletemet
Olaszi, Szt. János u. 2. Grám-házban

megnyitottam.

Fő törekvésem, hogy a n. é. közön-
séget tartós munkámmal és szolid ki-
szolgálással megnyerjem. — Épület
üvegezését és képkeretezését a legna-
gyobb pontossággal teljesítem, üveg
porcellán, konyha edényeket jutányos
árban szolgállok. A n. é. közönség
partfogását kérve mély tisztelettel:

Dobó (Dluhopolszky) Alajos.

VILLAND TESTVEREK

NAGY CIRKUSZA

==== Csak 7 napig, naponta változatos műsorral ====

Nagyváradon, Nagyvásár-téren pénteken, augusztus hó 6-án este fél 9 órakor

NAGY MEGNYITÓ ELŐADÁS.

==== Jegyek már válthatók: *Vidor Manó* könyvkereskedésében Rákóczi-ut. ====

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

meinek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **W o l f r a m** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

a izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Érdeklődni **izzólámpa különlegességek, fényképezési lámpák,** ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítási

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

A legmegbízhatóbb arcápolószer a szeplő és májfolt ellenes

Liliom-Krém

szappan és puder.

Ára 1-1 korona.

Ára 1-1 korona

Kapható:

„Arany-Sas” gyógyszerárában
Nagyváradon, Szent László-tér.

HIRDETMÉNY.

Gróf Csáky Vidor körmösi uradalmában kifarcellázás végett első minőségű takarmány, őszi, tavaszi szalma, törek, polyva, annak idején tengeriszár, csalámádé, takarmányrépa, az összes élő és holt felszerelés szabadkézből a legtöbbet ígérőnek eladatik.

Bővebb felvilágosítással az uradalmi felügyelőség szolgál (Posta: Mezősas, távirat és telefon: Berekböszörmény 3).

S Z O L I D

BUTOROKBAN

alkalmi bevaráslás eszközölhető, különösen menyasszonyi berendezésekben a Fekete Sas palotában (a Szent László-téri oldalon) hol a legmodernebb háló-, ebédlő- és szobák, szalon-berendezések, vas- és rézbutorok

mélyen leszállított árak mellett adatkak el.